

salvator

DAVIDSFONDS

GROENCOMITE

HEEMVRIENDEN

KESELS DRIEMAANDELIJKS CULTUREEL TIJDSCHRIFT

Nr 21

Februari 1977

1

IN DIT EERSTE NUMMER VAN 1977 BRENGEN WIJ U ...

Een beschrijving van onze grootste wandeling 't Netepad (voor meer gegevens zie onze wereldberoemde wandelkaart prijs F 50)

Hoe Janneke van de Hei Jean de la Bruyère genoemd werd.

Iets over Kesselse knotwilgen, De nieuwe expres-weg, Varia voor bijl en beerput en nog enkele andere varia's

't NETEPAD

Op een prille lentemorgen hebben enkele moedige mannen deze achttien kilometer lange tocht ingewandeld. De morgennevel hing in zilveren slierten over de beemden langs de beken en de Nete. Het werd werkelijk een verrassende wandeling !

Andere groepen uit het Antwerpse hebben na dit groepje het pad - of de lange weg - ook afgewandeld of afgefietst. Hun commentaar : 'Wij wisten niet dat Kessel zo mooi is !'

Gemakkelijkshalve beginnen we de wandeling aan de dorpskerk, waar we het eerste gedeelte van het Terlakenpad door het Gasthuisbos volgen. De slingerende Bartstraat voert ons langs de vruchtbare velden - hoe Brabants is hier het uitzicht - over de Lindekensbeek, waar vroeger een gehuchtje lag 'de Paddepoel'. Hier is ook geen enkel spoor meer van terug te vinden. Aan het eeuwenoude Salvatorkapelletje de Liersesteenweg volgen tot aan de 'Bistse dreef', die op dit ogenblik tot een illegaal openbaar stort aan het uitgroeien is. 't Soldatenplein is tot een echt natuurgebied uitgegroeid. Tijdens de tweede oorlog werden hier nog aardappelen geplant. Aan het einde van de dreef links af en vervolgens op een paar honderd meter naar rechts. We houden even halt aan de sierlijke ingangspoort en het bruggetje over de vijvers. Van het oorspronkelijke 18e eeuwse kasteel blijft nog bitter weinig over. Merkwaardig zijn wel de verschillende uitheemse bomen die hier vorige eeuw werden geplant. We vinden er onder andere de enige Levensboom of sequoia die in Kessel staat (Een levensboom kan tweeduizend jaar oud worden !). We vervolgen onze weg evenwijdig met de spoorweg. De grens Kessel-Lier is hier niet meer te zien. We zien wel rechts een woning die de naam draagt 'Tiendelier' : José de Ceulaer woont hier op negen tienden Kesselse en op één tiende Lierse grond. We steken de spoorweg over en volgen de 'Lindekensbaan', de oude Hogebaai, tot we terug op Kessels territorium belanden. In de eerste bocht, waar ons aller gekende Mosseltoorke in het 'Stronkenhuis' gewoond heeft - een boswegel nemen tot aan 't Vestje of de Beemdweg. Een bekend dorpsgenoot heeft deze omgeving hier zeer poëtisch 'de arme Kempen' genoemd. We vervolgen onze weg tot aan de Emblemsesteenweg, vandaar naar het Badhuis. Vijfentwintig jaar geleden was het hier een

enig mooi landschap. Toen gingen er stemmen op om gans die merkwaardige vlakte van in Lier tot Nijlen te klasseren. Als Felix Timmermans, die hier menig uurtje gesleten heeft, de verwoesting zou zien, zou hij zich van schaamte in zijn graf omdraaien! Tussen de Kleine Nete en de Krekelbeek gaat het naar het romantische Seppeke, tot in vorige eeuw een doorwaadbare plaats aan de Nete. (Seppeke, zijpe, waterdoorgang). Aan 't Seppeke verlaten we de Netedijk en volgen de Elzestraat, langs de kleine huisjes van de 19e eeuwse arme dagloners (zoals Heringsuske en Zoutsuske) tot aan de Vogelzangstraat. De weg volgen tot voorbij 'het reservaat' (herten) en op de grens Kessel-Nijlen rechts onze heerlijke heide intrekken. Aan het gehucht rechtsaf tot aan de onbewaakte overweg vlak aan het huis 'Den Den'. Halverweg de Heidestraat vinden we de Stenen Hoeve. Waarschijnlijk wel een van de eerste stenen gebouwen in deze omgeving. Aan de Nijlensesteenweg - in de 19e eeuw stond hier het cafeetje 'Dag Jan' (!) links tot voorbij het eerste huis. Een smal pad dat overgaat in een karrespoor brengt ons voorbij het Blauwhof waar we de 'Voetweg' volgen richting Visseneinde. De Voetweg is illegaal ... onderbroken door een schrikdraad: stoor er u niet aan (maar toch liefst niet aanraken) en de bosrand volgen. Wie heeft het recht om een eeuwenoude weg zomaar af te sluiten? Op 't Visseneinde de Kraaistraat volgen tot aan hoeve de Kroon. Hier richting Bevel tot de Helleweg. Even vóór de hoeve 'Het Vagevuur' rechts het bosje intrekken en over het erf gaan van 't hoefke van Baeten'. Droomverloren ligt het daar als een schilderijtje. Aan de met klimop begroeide westergevel staat nog een echte 'bornputzwemer'. We volgen het karrespoor tot in de Kroonstraat waar we dan kunnen aansluiten op het Salvatorpad, dat ons langs de Gasthuishoeven, het Kesselhof, de Bartstraat en d'Elzen terug tot in de dorpskom brengt.

Een achttien kilometer stukje onvervalst Brabants landschap geleidelijk overvloeiend in een heerlijk Kempenland dat wij kunnen bewonderen!

Onze wandelkaart is nog steeds te verkrijgen in enkele winkels, op het gemeentehuis, of door overschrijving van 50 F op postrekening 000-0603726-95 of bankrekening 320-0405166-67 van H. Van Regenmortel Kessel.

Frans Lens

KNOTWILGEN

Er zijn vele redenen om knotwilgen te behouden. Deze boomsoort biedt niet alleen bescherming aan de weestapel bij regen of zon, maar is tevens een uitstekende broedplaats voor talrijke vogels. De knotwilg is even essentieel verbonden met ons landschap als de grachten en de weilanden.

Daarom zetten wij al onze mensen van Kessel er toe aan toch al het mogelijke te doen deze prachtige bomen te sparen.

Zovele werden er helaas reeds nutteloos uitgedaan ...

Gespleten van d' hoge ouderdom en half doorgebogen staat d' oude knoestige knotwilg droomverloren in 't stille landschap achter Kouterhoek...

Een uniek exemplaar van ons Kessels natuurrampatrimonium . Met een beetje goede wil kunnen wij deze tweehonderd jaar oude en zeer merkwaardige knotwilg, de oudste in Kessel, beschermen.

HOE JANNEKE VAN DE HEI JEAN DE LA BRUYERE WERD

2 augustus 1809. Drie uur 's morgens.

Was de 73-jarige Franciscus Van Rompaey door iets ongewoons gewekt ? Op dit vroege uur scharrelde hij al rond zijn hoeve, ergens in de heide. In het karrekot deed hij waarschijnlijk 'de' vondst van zijn leven.

Om vier uur stond hij al in 't dorp. Jan Baptist Daems, de maire of de burgemeester van Kessel werd uit zijn beddebak geschud en onthutst bekeek hij het schamele pakje dat Van Rompaey op een stapel heidekruid had gevonden : een pasgeboren kind. Een jongetje.

Het kind was in drie stukken linnen gewikkeld en vervolgens in een versleten afgescheurd rood dekentje. Op zijn hoofdje droeg het een rood katoenen mutsje bestikt met witte bloemetjes. Niets, helemaal niets had het meegekregen, ja toch wel, een 'tutteke'.

Het was een gaaf en gezond schepseltje dat amper twee dagen oud kon zijn. Althans volgens de deskundige blik van onze burgemeester.

Aangifte op het gemeentehuis van Jean de la Bruyère....

Onmiddellijk werd 'proces verbaal' opgemaakt en het kind in de burgerlijke stand ingeschreven.

En nu komt 'de clou' van ons echt gebeurd verhaal !

De Fransen waren hier sinds 1794-95 de baas. Alles moest verfranst worden en de briefwisseling gebeurde in die dagen dan ook meestal in het Frans, ja, ook hier te Kessel ! En onze 'maire' deed goed mee. Het verslag waaruit we al deze gegevens putten is dan ook eentalig Frans. Het kind moest een naam hebben. De voornaam lag voor de hand ! Jan Baptist De Wever, hoefsmid, en Jan Baptist Aerts, onderwijzer, waren immers inmiddels als getuigen opgeroepen. Samen met de burgemeester waren er drie 'Jannen' aanwezig. Het kind kreeg dan ook als voornaam 'Jean'. En was het arme dutske niet gevonden in de heide op een stapel heidekruid ? Janneke van de Hei zou daarom met een schone deftige naam door 't leven gaan : Jean de la Bruyère.

In Kessel lopen nog wel enkele afstammelingen rond van 'Janneke Verheiden', maar sinds enkele jaren is de naam 'de la Bruyère' uit Kessel toch verdwenen. Jef van Lewis Drieskens en de Labs heetten beiden de la Bruyère en waren rechtstreekse afstammelingen van het boeike op blad 5.

Frans Lens

DE NIEUWE SNELWEG

Voor een paar jaren werden onze boeren opgeschrikt door geruchten over een nieuwe snelweg die, komende van aan 't Kerkske in Lier, een serieus-deel van onze landbouwgrond zou doorkruisen op zijn tocht naar de Bouwelse Steenweg in Nijlen. Het bleef niet bij geruchten want op het nieuwe gewestplan staat de weg netjes uitgestippeld in zijn verwoestende afbakening. Er werd wel geruststellend gefluisterd dat het nog wel twintig jaar kan duren eer men met de werken zou beginnen; iedereen weet immers dat armoe troef is op het Ministerie van Openbare Werken en de weinige centen die men heeft gaan over de taalgrens ... En wie kan daar nu graten in vinden ?

Daarom hebben enkele vrijgeveige mensen een mooi geschenk gegeven aan Vadertje Staat en Moeder Vlaanderen. Zij hebben gans belangloos en op eigen kosten reeds enkele basiswerken doen uitvoeren om de bouw van de snelweg over twintig jaar te bespoedigen. Het spreekt vanzelf dat de gemeentelijke overheid hierover erg opgetogen is. Waar vindt men nog zoveel patriotisme ?

Op Kessels grondgebied (of Nijlen-West) werd de overgang over de Grote Nete reeds voorbereid. Er werden grondwerken uitgevoerd om het bruggehoofd in te planten. Ook de doorgang door de zompige bossen van d'Elzen is reeds in zijn eerste stadium : een zeer brede gracht werd gegraven om de rotte ondergrond te draineren.

Doodsbericht van het mooiste natuurgebied in Kessel, d' Elzen aan de Rottebeek. Beschermd natuurgebied volgens het gewestplan ! Hieraan mag onder geen beding geraakt worden ! Maar ons gemeentebestuur doet niks en laat begaan ! Anarchie wordt blijkbaar door hen in de hand gewerkt !

Dat beide werken erg veel gelijken op een visput is natuurlijk een louter toeval en alleen het slecht karakter van het Groencomité kan er aan denken het gewestplan na te kijken om vast te stellen dat de werken nogal een beetje buiten het tracé van de geplande weg liggen. Het zou natuurlijk zonde zijn al dat schoon water ongebruikt te laten liggen; een klad vis er in en de honger in de wereld is weeral gelenigd !

Er ontbreekt nog iets aan de grondwerken. Om in regel te zijn met de arbeidsvoorschriften moet er een huisje staan waar de grondwroeters kunnen in schuilen bij slecht weer. Om de kosten te milderen zou men ook een minder dure oplossing kunnen aanvaarden. Links of rechts slingert er nog wel het wrak van een oude autobus of van een afgedankt fritkot rond. Men kan zich bij de technische dienst van de gemeente laten beraden om het geval in een fris kleurtje te zetten; oranje of helder paars is misschien meer in de mode ?

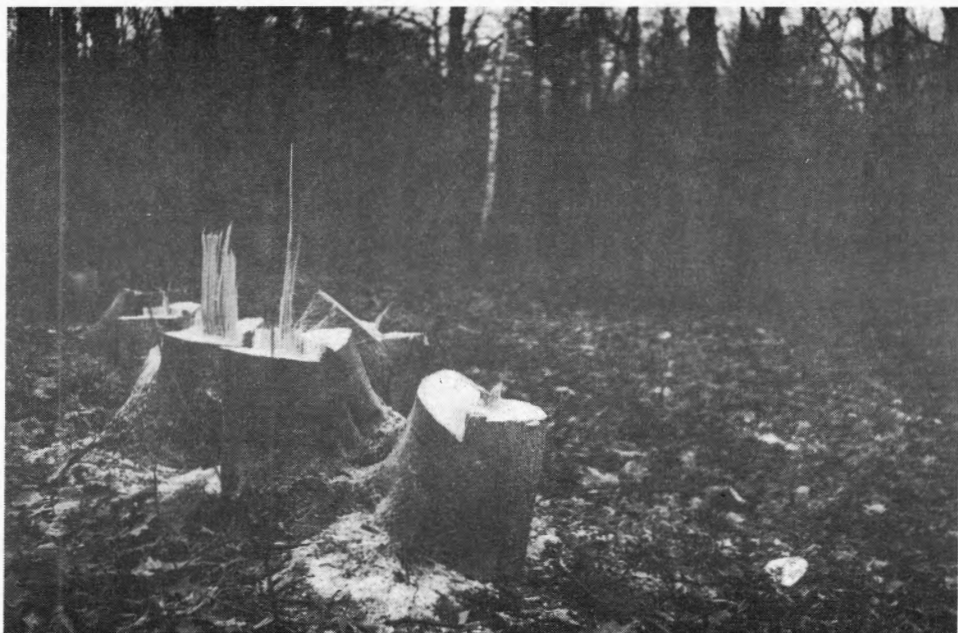
Zoveel vaderlandsliefde mocht niet ongemerkt voorbij gaan en ook de gemeente zou best haar steentje bijdragen. Wanneer is de inhuldiging voorzien ... met een diploma of zo.

VARIA VOOR BIJL EN BEERPOT

Het Groencomité rijdt soms over de tong om redenen die voor de hand liggen. Iedereen zondigt al eens tegen de milieuwetten en het is nooit aangenaam als je dat onder je neus gewreven krijgt. Tot op de dag dat men begint te prutsen aan een boompje dat in de smaak valt van de buurman of wanneer men een aanslag pleegt op zijn reukorgaan. Dan worden de 'ambetanteriken' van het Groencomité door de buurman aangepord om 'te zien of daar dan niks kan tegen gedaan worden ?' Wij schrijven dan aan het gemeentebestuur waar men geen tijd heeft om brieven te lezen en nog minder om ze te beantwoorden. Daarom richten wij ons langs deze weg tot de souvereine raadsleden. Na visputten volgen vieze putten en boomkappingen.

Eerste geval :

Een gedeelte van het Torevenpark is voor de bijl gegaan. Volgens het Koninklijk Besluit van 28.12.72 mag in een park slechts gekapt worden om zieke en stervende bomen te vervangen door nieuwe bomen. In het vernoemde park werden een paar honderd gezonde twintigjarige eiken en berken vervangen door enkele onnozele dennetjes. De letter van de wet werd inderdaad gerespecteerd maar het park is naar de klo... Maar het is nu ook bouwrijp gemaakt

Toreven, parkgebied op 't gewestplan ! Volgens koninklijk besluit van 28.12.72 mogen enkel zieke en afstervende bomen geveld worden !

Beschermd natuurgebied volgens 't gewestplan ! Leve de anarchie !

Tweede geval :

Langs de Lindekensbeek staan heel wat populieren. In de omgeving van de Dalstraat werd een gans bos van dertigjarige bomen gekapt. Volgens hetzelfde Koninklijk Besluit moet een bos vervangen worden door een nieuw bos. De eigenaar heeft reeds betonmolens en constructiemateriaal aangesleept zodat er wel geen tekeningetje nodig is om te weten wat er gaat gebeuren. Alleen op het gemeentehuis schijnen ze dat niet te beseffen. Hoe meer bomen er sneuvelen, hoe meer ze daar mee het Groencomité kunnen sarren. Het dringt niet door hun olifantsdikke schedelhuid dat daarmee de longen en de schoonheid van Kessel geaborteerd worden.

Derde geval :

Bij het oprichten van 9 nieuwe appartementswoningen in de Berlaarstraat heeft de aannemer vergeten een septische put te steken zodat al het afvalwater (en ook nog wat anders) van deze 9 woningen rechtstreeks langs de riool in de Lindekensbeek terecht komt. Een schepen heeft het aangedurfd te protesteren tegen deze 'onwelriekende vergefelheid". In volle café werd hij door de vertrouwensman van de eigenaar aangeblaft en bedreigd !

Verheugend feit :

De verprutste bomen en het water van de beek vielen in de smaak van zoveel mensen dat onze bel haast versleten is door lui, die ons kwamen aanporren om er iets tegen te doen. Groen wordt mode in Kessel !

Bedroevend feit :

Ons gemeentebestuur blijft tergend onverschillig of verschuilt zich achter de vaagheid van wetten.

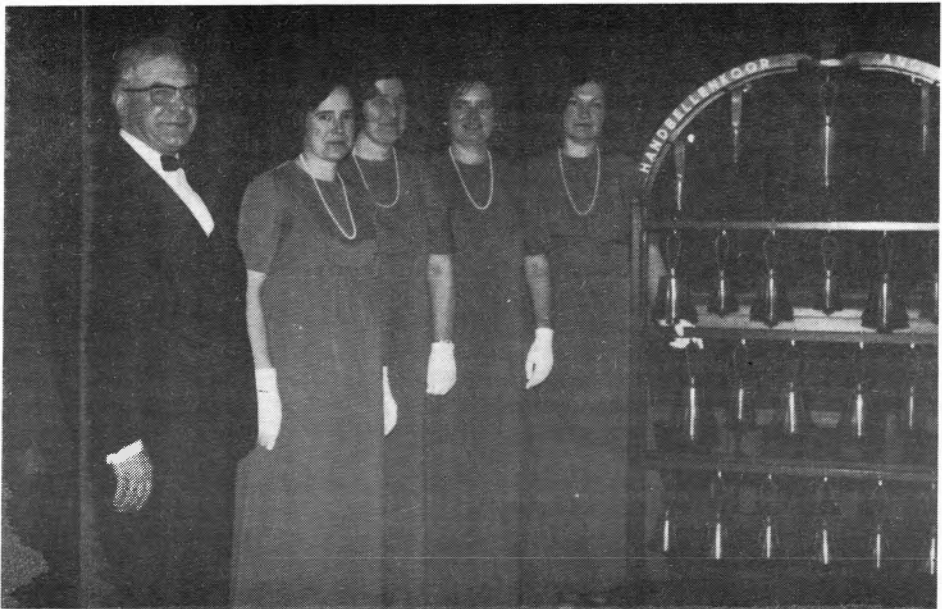
Vraag :

Wie kent er in Kessel nog een hoekje ongerept groen dat kan verknoeid worden ? Wij stellen ons ter beschikking om de ligging ervan bekend te maken aan een nieuwe rijke met bijl !

VARIA

In de hof van 'den Beer van de witte Smits' naast het cinemastraatje werd voor enkele weken een oud koperen muntstukje gevonden. Het werd geslagen in 1751 en vermeldt naast deze datum : 'Ad usum Belgii Austr.' of 'ten gebruike van Oostenrijks België'. De buste op het muntstuk is de beeltenis van Maria Theresia M(aria) T(heresia) D(ei) G(ratia) R(egina) ... Maria Theresia, koningin bij de gratie Gods ...

Ter gelegenheid van het voorbije Allerheiligenfeest heeft de Kesselse fanfare, samen met het plaatselijk mannen- en vrouwenkoor, de hoogmis in de St.-Lambertuskerk feestelijk en luidruchtig opgeluisterd. Dit alles

onder de geestdriftige leiding van onze koster-beiaardier G. Van der Weyden die voor allerhande repetities er ettelijke uurtjes van zijn vrije tijd insteekt. Komt daar nog bij dat hij ook nog de muzikale leiding heeft over ons plaatselijk bellenkoor dat de laatste tijd buiten Kessel meer en meer bekendheid verwerft.

Zo moest het op maandag 20.12.76 ook optreden ter gelegenheid van een zeer geslaagd Kerstconcert in de prachtige monumentale kerk te Hoogstraten.

Ons klokken-ensemble 'Angeli Sonantes' werd in 1974 opgericht door onze koster organist-beiaardier Gustaaf Van der Weyden en bestaat, buiten een afzonderlijke kindergroep, uit acht dames die samen ongeveer 25 klokjes en handbellen bedienen. Dit zijn zo maar geen gewone bellen. Het is veeleer een collectie van artistiek-uitgevoerde klokjes gegoten door de Nederlandse klokkengieter Fritsen, op aanwijzing van onze koster zelf. Ingeleid door een keurig voorgedragen commentaar van Annemie Voet, speelden onze acht dames een reeks populaire kerstliederen die bij de 300 aanwezige toehoorders een enorme bijval uitlokten.

Proficiat koster. Proficiat 'Angeli Sonantes'. U presteert op cultureel gebied iets van de allerbovenste plank waar Kessel terecht fier mag om zijn.

Velen onder U zullen misschien niet weten dat zulk een bellenkoor enig is in gans Europa.

Men heeft enkel contacten met een gelijkaardig bellenkoor in Amerika. Hoe zouden ze deze Amerikaanse bel-vrouwen daar dan wel noemen ? The bell-angels or something like that ?

Ons vorig nummer stond helemaal in 't teken van de Kesselse operettewereld. Voor de samenstelling van ons operetteverhaal hebben wij veel gegevens gekregen en vooral fotomateriaal van de heer en mevrouw Gilbert Van Laer. Toen wij de geleende foto's terug aan Jeanne bezorgden dacht niemand van ons er aan dat zij enkele dagen nadien door zo'n smartelijk ongeval voor immer van ons zou heengaan. Het leven kan toch zo plots, menselijk gesproken, volkomen ineenstorten. Wij verliezen in Jeanne Dom niet alleen een allerbeste vriendin maar een zangtalent van hoge waarde die onze Kesselse operettekring groot heeft gemaakt. Langs deze weg bieden wij aan Gilbert, de kinderen en familie onze innige christelijke deelneming aan.

Onlangs deed onze dorpskerk een kleurrijke aanwinst : een neogotische kruisweg. Afkomstig uit de kapel van de Lierse Paters Jezuïten, werd deze na restauratie door de familie Ghislain Verreydt, in het kerkschip opgehangen. De vorige kwam uit de kapel van Kesselhof en hing hier sinds de wederopbouw van de kerk tijdens de 2de wereldoorlog.

Onder de titel 'Zorg voor het Kleine monument te Kessel' lezen we in 'Ons Heem' nr. 4/1976, tijdschrift van het Verbond voor Heemkunde : 'De Heemvrienden Kessel' verzorgen niet alleen de publicatie van SALVATOR, Kessels driemaandelijks cultureel tijdschrift (I, 1972) maar zetten ook een ruime belangstelling voor de bescherming van de leefomgeving. In 1975 stond deze heemkring in voor de restauratie van een arduinen bornputkuip (ca. 1700), die vroeger op het erf van de hoeve 'Ten Dijke' stond en thans het kerkplein van Kessel siert. Een voorbeeld dat navolging verdient. Dat doet wel eens deugd ! De tekst werd geschreven door de voorzitter pater T. Gerits van Averbode. Bij het opstellen van deze bornput hadden wij het gemeentebestuur gevraagd rond de put kasseien te leggen. Wij wachten hierop al twee jaar !

Gaarne zouden wij willen overgaan tot de publikatie van een 2e 'Kessel in oude Prentkaarten'. Wie rommelt er nog eens in de 'oude doos', wie zoekt er nog eens mee naar oude foto's, prentkaarten of tekeningen. Het origineel wordt u terugbezorgd.

Verantwoordelijke Uitgevers

DAVIDSFONDS KESSEL	GROENCOMITE KESSEL	HEEMVRIENDEN KESSEL
Romain Verreydt	Herman Van Regenmortel	Frans Lens
Landstraat, 37/2	Salvatorbaan, 9	Berlaarsesteenweg, 31
2508 KESSEL	2508 KESSEL	2508 KESSEL

Redactie en Lay-out : Herman Van Regenmortel